

længe førend Rigsdagen nogenfinde fik Seilighed til at blive bekendt med dem (Hør! Hør!), en Omstændighed, som det glæder mig, at det høje Thing slutter sig til paa en saaa eklatant Maade, idet det er naturligt, at Krigsbestyrelsen selv udfører det, som paaligger den som Pligt, og ikke skubber sig ind under Rigsdagen med Hensyn til de Forhold, som Lovgivningen har overdraget den at sørge for. Disse Kontrakter have ikke nogenfinde senere været forelagte Rigsdagen til Bøtering, men de have været forelagte den til Efterretning. Kontrakterne omfattede nemlig dels visse Forhold, med Hensyn til hvilke den bestaaende Lovgivning har overdraget visse bestemte Myndigheder at træffe den fornødne Afgjørelse af disse; dels omfattede de ogsaa nogle andre Punkter — det er omtrent en tredie Del af deres Indhold — med Hensyn til hvilke Lovgivningsmagten ikke har overdraget nogen Myndighed at ordne dem, og med Hensyn til hvilke derfor ogsaa Rigsdagens Frihed fuldstændig var reserveret. Det var til Oplysning om disse sidste Punkter, at Kontrakterne bleve Rigsdagen forelagte til Efterretning, men ikke til Bøtering. Der siges dernæst i Betænkningen, at „Folkethinget i disse Kontraktens Afslutning har set et Forsøg paa faktisk at foregribe det Lovgivningsmagts forbeholdte Spørgsmaal om Garnisonsstederne“. Jeg antager, at det gaar med dette Udtryk som med flere af de andre, at man ved en Infurie har brugt noget stærkere Udtryk, end man egentlig har ment. Man pleier sjældent at sige om Andre, at de gjøre Forsøg paa at foregribe Lovgivningsmagten, at de gjøre Forsøg paa Noget, der ikke er lovligt, uden at man tror sig berettiget til at forudsætte en bestemt Hensigt desangaaende hos Vedkommende. Jeg antager ikke, at dette har været Meningen her, men at man kun har villet sige, at man her frygtede for, at de paagjældende Foranstaltninger mulig kunde komme til at foregribe Lovgivningsmagtens Bestemmelse. — Der siges dernæst i Betænkningen, at „Folkethinget har gjort Indsigelse imod, at en tidligere Krigsbestyrelse har foranlediget flere Kommuner til“ o. s. v. Med Hensyn til dette Punkt maa jeg ogsaa sige, at det heller ikke er mig bekendt, at noget Saadant har fundet Sted. Ved finantsielle Bevillinger paa Finantsloven voteres der over den Sum, der staar paa det tilsvarende Punkt, og tildels over den Anvendelse, som den skal have, men der voteres ikke over de Motiveringer og Yttringer, som udtales desangaaende af den One eller den Anden. Jeg har i det Mindste mange Gange været i det Tilfælde, at maatte stemme for eller imod en Bevilling, hvor den Motivering, der har været afgjørende for mig, har været himmelvidt forskjellig fra den, der kan have været udtalt af den bestaltes Ordfører eller af en anden, der har taget Ordet her i Salen. Men skulde man endelig med Hensyn til Motiveringen ville slutte sig til

noget Bestemt, saa maatte det da nærmest være, at man holdt sig til, hvad den paagjældende Finantslovs Betænkning udtaler, og hvad det paagjældende Finantsudvalgs Ordfører fremsatte her i Salen, men en saadan Udtalelse om en Indsigelse, uedlagt fra Folkethingets Side imod en tidligere Krigsbestyrelse o. s. v., findes aldeles ikke omtalt paa det Sted i Finantsudvalgs-Betænkningen for 1873—74, hvor Kontrakterne nærmere bleve behandlede. Den paagjældende Betænkning angiver nemlig som Udvalgsflertallets Opfattelse, at Thinget ved at vedtage den af Ministeren forlangte Bevilling til et Exercerhus, derved vilde give en Anerkjendelse fra Folkethingets Side af de indgaaede Overenskomster og af de af samme flydende Forpligtelser for Staten, og at Flertallet derfor ikke kan tiltraade at give en saadan Anerkjendelse. Ogsaa den daværende ærede Ordfører for Finantsudvalget sagde under Forhandlingerne, at det, der skulde ligge i den Bøtering, som han anbefalede, ikke var Andet, end at Folkethinget vilde hævde den det tilkommende Frihed baade med Hensyn til Kontraktens finantsielle Omraade og med Hensyn til Garnisonsstedernes Fastsettelse, en Frihed, som jeg som daværende Krigsminister fuldstændig anerkjendte, og med Hensyn til hvilken jeg ogsaa i de paagjældende Kontrakter havde optaget en udtrykkelig Klausul i § 10 saalydende: „Af Krigsbestyrelsen er ikke ved denne Kontrakt overtaget nogen Forpligtelse til at bevare de bestaaende Garnisonsforhold, og Opfyldelsen af Statens pecuniære Forpligtelser gjøres derhos, forsaavidt de ikke ere begrundede i Lovbestemmelser, afhængige af Rigsdagens Bevillinger.“ — Der siges senere i den idag foreliggende Betænkning, at Bygningsforanstaltninger, som opføres efter de paagjældende Kontrakter, ville være i Strid med Thingets udtalte Omse og til Præjudice enten for Lovgivningsmagtens senere Bestemmelse af Garnisonsstederne eller for Kommunerne. Ogsaa i dette Punkt tror jeg ikke, man kan være fuldstændig enig. Det fremgaar jo tydeligt af den paagjældende Betænkning fra 1873, at man dengang har erkjendt, at, naar Folkethinget først havde hævdet det principielle Standpunkt, som var udtalt i Betænkningen, saa var der Intet til Hinder for, at man paa forskjellige enkelte Punkter, hvor der var en særlig Krang tilføede, kunde i Genhold til Kontrakterne opføre forskjellige Bygninger. Mig lykkedes det ganske vist ikke den Gang at faae nogen særlig Bevilling paa noget enkelt Punkt; men de Herrer ville ogsaa erindre, at vi den Gang levede i en Tid, hvor den daværende Ordfører for Finantsudvalget gjorde sig en Glæde af ligeoverfor mig at fremsætte de bekendte Udtryk, at jeg „hørte til en Regjering, der var dødsdømt af Folkethinget og havde Folkets Mistillid“, og at der „hvilede en politisk Forbandelse over at henhøre til en saadan Regjering;“ dette Moment var som bekendt overordentlig af-